

Fakta om älgar

Lärarmaterial

Vad handlar boken om?

I boken får vi lära oss en massa om älgar. Vi får bland annat veta vad de äter, hur de ser ut samt varför tjurarna har horn. Men vem är Skogens konung? Och finns det verkligen vita älgar?

Lgr 11 Centralt innehåll som tränas

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande texter där ord och bild samspelar. (SV åk 1–3)
- Beskrivande och förklarande texter, till exempel faktatexter för barn, och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 1–3)
- Informationssökning i böcker, tidsskrifter och på webbsidor för barn. (SV åk 1–3)
- Teckning, måleri, modellering och konstruktion. (BL åk 1–3)

Eleverna tränar följande förmågor

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur, och andra texter, för olika syften.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.
- Undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder.

Lgrs 11 Centralt innehåll som tränas

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 1–6)
- Beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 1–6)
- Informationssökning i böcker och på webbsidor för barn. (SV åk 1–6)
- Teckning, måleri, modellering och konstruktion. (BL åk 1–6)

Eleverna tränar följande förmågor

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Söka och värdera information från olika källor.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

Innan ni börjar läsa – vad vet ni om älgar?

Dela in eleverna i små grupper (tre i varje grupp). Sätt upp stora tomma papper på några ställen i klassrummet. Varje grupp ställer sig på led framför ett papper. Den första eleven får en penna och börjar skriva eller rita något som den kan om älgar. Sedan lämnar den första eleven vidare till nästa och så fortsätter det så, flera varv. Eleverna gör på så sätt en gemensam tankekarta där de samlar sina förkunskaper om älgar. Avbryt när du tycker det passar, cirka 15 minuter kan vara lagom. Spara elevernas papper.

Ord att förklara

konung

hane

hona

mankhöjd

bark

idisslar

klövar

avtryck

para

dia

jägarexamen

hällristningar

Fördjupad ordförklaring

Välj ut något eller några av orden som du tror att eleverna behöver extra stöttning med. Använd er av följande mall för att skapa en djupare förståelse för ordet/orden.

Ord: _____

Vad betyder ordet?	Rita en bild till ordet
Skriv en mening med ordet	När används ordet?

Skriv en faktatext

Prata med eleverna om strukturen i en faktatext. Har ni inte tränat på att skriva faktatexter förut så är det bra om ni skriver texten gemensamt. Utgå från mallen nedan när ni ska börja skriva. Faktatexten ska handla om älgen. Ni kan även leta mer fakta i andra böcker, på internet eller genom filmer. Samla stödord i sexfältaren. Utgå från sexfältaren när ni sedan skriver faktatexten.

Rubrik: _____

Klassificering (Vilket slags djur är det?)	Utseende (Hur ser det ut?)	Hemvist (Var kommer det ifrån? Var bor det?)
Föda (Vad äter djuret?)	Ungar (Hur många barn kan det få? Hur ofta?)	Övrigt (Andra intressanta fakta)

När ni har läst – vad vet ni om älgar nu?

Dela in eleverna i små grupper (tre i varje grupp). Sätt upp nya stora tomma papper på några ställen i klassrummet. Varje grupp ställer sig på led framför ett papper. Den första eleven får en penna och börjar skriva eller rita något som den kan om älgar. Sedan lämnar den första eleven vidare till nästa och så fortsätter det så, flera varv. Eleverna gör på så sätt en gemensam tankekarta där de samlar sina kunskaper om älgar. Avbryt när du tycker det passar.

Låt eleverna få jämföra sitt papper med förkunskaperna med papperet med de nya kunskaperna. Detta tydliggör elevernas utveckling på ett positivt sätt.

Bild

Älgen finns på varningsskyltar i trafiken. Det finns även varningsskyltar med andra sorters djur i Sverige, till exempel ...

- rådjur
- and
- vildsvin
- häst
- utter.

Ta först reda på vad eleverna kan om varningsskyltar och om de har sett några varningsskyltar med djur.

Eleverna ska sedan tillverka varningsskyltar med djur på. Till hjälp får de titta på bilder av olika skyltar. Använd er av hård papp och målarfärg. Häng upp elevernas alster.

Facit

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad kallas älgens barn?
Älgens barn kallas för kalv.
2. Hur mycket kan de största tjurarna väga?
De kan väga 550 kg.
3. Vad äter älgen?
Älgen äter bara växter, till exempel gräs och blad.
4. Hur ser älgens bajs ut?
Det ser ut som avlånga kulor.
5. När föds kalvarna?
Kalvarna föds på våren.
6. Hur snabbt kan en älg springa?
En älg kan springa 60 kilometer i timmen.
7. Ungefär hur många älgar finns det i Sverige?
Det finns över 300 000 älgar i Sverige.
8. I vilket landskap är älgens landskapsdjur?
Det är Jämtlands landskapsdjur.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

9. Vad är speciellt med älgens ögon?
Älgens ögon är stora och står ut lite, därför kan älgen se både framåt och bakåt utan att vrida på huvudet.
10. Älgen idisslar, vad betyder det?
Idisslar betyder att älgen tuggar maten och sväljer. Sedan kommer maten upp en gång till och de tuggar och sväljer igen.
11. Vad är ett däggdjur?
Ett däggdjur föder levande ungar och ger dem mjölk.
12. Varför har tjuren horn?
Den använder hornen för att locka till sig en hona eller för att stängas och skrämman bort andra tjurar.
13. Hur vet man att en älg är farlig?
Om den fäller sina öron bakåt är den farlig.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

14. Varför tror du att älgen kallas för "skogens konung"?
Eget svar.
15. Vad skulle kunna göra en älg arg? Vad tror du?
Eget svar.

Sant eller falskt?

1. Älgen brukar kallas för "Skogens konung". S
2. Älgar är små djur. F
3. Älgar hör väldigt dåligt. F
4. Älgen äter bara växter. S
5. Älgen har två magar. F
6. Älgen är ett däggdjur. S
7. Älgar har alltid horn. F
8. Älgen kan springa fort. S
9. Älgen är alltid vit. F
10. Älgen är bra på att simma. S

Ordrutan

X	P	Ä	L	G	Ö	O	Å	D
U	I	D	I	S	S	L	A	Ä
J	H	E	K	O	N	U	N	G
H	G	S	O	M	Y	E	F	G
O	B	D	I	R	E	W	Q	D
R	A	F	K	A	L	V	L	J
N	C	G	J	T	Z	L	B	U
K	G	T	Ö	P	T	J	U	R

Vågrätt: älg, idissla, konung, kalv, tjur

Lodrrätt: horn, ko, däggdjur